

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718202472
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3718202472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej Y. F., bytom T. F., L. XX/XX, o zaplatenie 7.195,01 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 4Csp/82/2018-227 zo dňa 30. apríla 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti splatnosti peňažného plnenia žalovanej žalobcovi, v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 205,72 Eur zastavil; návrh žalovanej na prerušenie konania do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci vedenej pod sp. zn. C-331/18 zamietol; žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.072,15 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.320,45 Eur od 26.7.2018 do 21.8.2018, s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.176,01 Eur od 22.8.2018 do 1.10.2018, s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.124,08 Eur od 2.10.2018 do 18.10.2018 a s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.072,15 Eur od 19.10.2018 do zaplatenia; povolil žalovanej splácať istinu spolu s príslušenstvom v splátkach po 70 Eur mesačne, keď prvá splátka je splatná 15.5.2019 a každú ďalšiu splátku je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi vždy do 15. dňa v mesiaci až do úplného vyrovnania dlhu, s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia; vo zvyšku žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 96,68%, ktorú náhradu trov konania je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení uviedol, že podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.195,01 Eur titulom nezaplatenej istiny, sumu 187,13 Eur titulom úroku, 3,04 Eur titulom úrokov z omeškania spolu s úrokom 7,90 % ročne z nezaplatenej istiny 7.195,01 Eur od 26.07.2018 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7382,14 Eur od 26.07.2018 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. V prvom rade sa súd zaoberal čiastočným späťvzatím žaloby. Žalobca dvoma späťvzatiami vzal čiastočne žalobu späť, a to celkovo v sume 205,72 eur na istine s príslušným úrokom z omeškania. So späťvzatím žalovaná súhlasila, preto súd konanie v tejto časti zastavil. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a medzi stranami nesporné, že medzi žalobcom a žalovanou vznikol právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluvou sa žalobca v rámci predmetu svojej činnosti zaviazal

poskytnúť žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala splácať v pravidelných splátkach. Žalobca poskytol žalovanej úver, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať 108 pravidelnými mesačnými splátkami po 118,59 Eur. Na základe uvedeného súd uzavrel, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou a zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na to, že zmluva bola posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, súd skúmal, či zmluva obsahuje náležitosti predpokladané a vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 16.09.2015 úverovú zmluvu. Predmetom zmluvy bol úver vo výške 9.100 Eur, ktorého účelom bolo refinancovanie iných úverov. Poplatok za poskytnutie úveru bol dojednaný vo výške 273 Eur. Výška splátky bola určená na sumu 118,59 Eur, pri 108 mesačných splátkach splatných k 20. dňu kalendárneho mesiaca. Výška úrokovej sadzby bola dojednaná 7,90 % p. a., výška RPMN 9,15 % pri priemernej RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy 10,07 %. Celková čiastka, ktorú sa žalovaná zaviazala žalobcovi zaplatiť bola určená vo výške 13.080,72 Eur. Konečná splatnosť úveru bola stanovená najneskôr dňom 21.10.2024. Súd tak uzavrel, že zmluva obsahovala všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Zmluva obsahovala povinný údaj zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to údaj o RPMN, ktorý bol vyrátaný v súlade so vzorcom nachádzajúcim sa v prílohe č. 2 k zákonu o spotrebiteľských úveroch. Tvrdenie žalovanej ohľadne absencie RPMN resp. vstupných údajov pre výpočet RPMN v zmluve tak nebola dôvodná. Zmluva podľa súčasnej rozhodovacej praxe nemusí obsahovať presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach. Súd poukázal predovšetkým na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017. Vzhľadom na vyriešenie tejto právnej otázky rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nebolo potrebné prerušiť konanie tak ako to navrhovala žalovaná. Súd preto návrh na prerušenie konania do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci vedenej pod spisovou značkou C-331/18 zamietol. Súd mal ďalej z vykonaného dokazovania za preukázané a medzi stranami rovnako nesporné, že žalovaná úver nesplácala riadne a včas, keď splátky hradila nepravidelne. Pred predčasným zosplatením nedošlo k úhrade splátok splatných dňa 20.04.2018, 20.05.2018, 20.06.2018, 20.07.2018. Nakoľko žalobca úver zosplatnil, zaoberal sa súd otázkou, či boli zo strany žalobcu dodržané podmienky pre predčasné zosplatenie úveru. Súd mal za preukázané, že možnosť zosplatenia bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá v článku 2.8 písm. a) obchodných podmienok pre úvery občanom v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Žaloba vyzval žalovanú listom zo dňa 22.05.2018 na zaplatenie dlžných splátok, pričom žalovanú upozornil na možnosť zosplatenia celého úveru. Súd mal za preukázané, že tento list bol žalovanej doručovaný doporučene, a to na základe doručky, podľa ktorej je zrejmé, že si žalovaná list dňa 05.06.2018 prevzala. Zároveň mal súd za preukázané, že žalovaná bola v čase zosplatenia úveru (25.07.2018) v omeškaní najmenej 3 mesiace tak ako to predpokladá ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď v čase zosplatenia bola v omeškaní s úhradou splátok od splátky splatnej dňa 20.04.2019. Súd preto uzavrel, že k zosplateniu úveru došlo v súlade s právnymi predpismi, keď právo zosplatenia bolo medzi stranami dohodnuté, žalovaná bola v omeškaní najmenej 3 mesiace a na možnosť zosplatenia bola zo strany žalobcu upozornená najmenej 15 dní pred samotným zosplatením. Samotná výška žalovanej sumy bola žalovanou napádaná len v tom zmysle, že medzičasom realizovala ďalšie úhrady na istinu, ktoré neboli žalobcom zohľadnené. Súd mal za preukázané, že žalovaná realizovala úhrady, ktoré nie sú zahrnuté v prehľade splácania, a to úhradu dňa 10.07.2018 sumy 76,47 eur, dňa 21.08.2018 sumy 144,44 eur, dňa 01.10.2018 sumy 51,93 eur a dňa 18.10.2018 sumy 51,93 eur t.j. spolu 324,77 eur. Vzhľadom na tieto úhrady vzal žalobca žalobu späť v časti 205,72 eur (v tejto časti súd konanie zastavil). Žalobca však nevzal späť celú sumu úhrad, nakoľko časť úhrad zarátal na debetný zostatok na účte, na ktorý boli finančné prostriedky poukázané. Súd bol však toho názoru, že je potrebné rešpektovať vôľu žalovanej, ktorá úhrady označila ako Platba ISTINY a zarátat plnú sumu 324,77 eur na istinu pohľadávky žalobcu. Preto súd s prihliadnutím na vyššie uvedené žalobcovi priznal na istine sumu 7.072,15 Eur (spolu uplatnená suma po čiastočnom späťvzati: 7.191,20 Eur mínus časť úhrady žalovanej, ktorú žalobca nevzal späť 119,05 Eur). V zvyšnej časti (sumy 119,05 Eur) súd žalobu zamietol. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky vo výške 7,90 % od 25.07.2018 do zaplatenia, súd tento nárok neuznal. Rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky sa priklonila k záveru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. S týmto právnym názorom sa zhoduje aj konajúci súd. Ako uviedol vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 Krajský súd v Prešove, úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok z omeškania splácaný spolu v rámci

splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade právnym úkonom veriteľ navodzujú stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňazí, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho právnej dispozície s istinou úveru, ktorú už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výlučne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, keď by spotrebiteľ bol vystavený všetkým sankčným mechanizmami vynútenia povinnosti a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav nadvlády dodávateľa nad spotrebiteľom nemôže pripustiť. (K podobnému záveru dospel aj Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí zo dňa 19.04.2017. č.k. 5Co/285/2016).

3. Ustanovenie § 232 ods. 3 CSP stanovuje zákonnú trojdňovú paričnú lehotu (lehotu na plnenie súdom uloženej povinnosti). Súd však môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Pri posudzovaní, či je opodstatnená dlhšia paričná lehotu ako zákonná na splnenie uloženej povinnosti, vrátane možnosti plnenia v splátkach, súd berie do úvahy pomery povinného, jeho osobné, rodinné, majetkové, zdravotné a sociálne pomery, pomery oprávneného, ako aj výšku priznaného plnenia. S poukazom na uvedené hľadiská, výšku priznaného nároku žalobcu, skutočnosť, že žalovaná sa nachádza v zhoršenej finančnej situácii a zaplatenie dlžnej sumy vo výške 7.072,15 Eur by malo pre ňu likvidačný charakter, pričom vzhľadom na pomery žalobcu ako právnickej osoby podnikajúcej v oblasti financií mu povolenie splátok nebude na ujmu, súd v časti lehoty plnenia určil, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach po 70 Eur mesačne. Zároveň určil, že omeškanie s plnením jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého plnenia. V danom prípade bolo namieste umožniť žalovanej plnenie prisúdenej istiny s príslušenstvom v mesačných splátkach z dôvodu, že žalovaná je slobodná matka, ktorá sa stará o maloletú dcéru, býva v prenajatom byte, má pomerne nízky čistý príjem a veľké mesačné výdavky, ktoré súvisia s bývaním a splácaním ďalšieho úveru. Pri úvahe o možnosti stanoviť mesačné splátky súd zohľadnil aj postoj žalovanej v konaní a osobitne jej prejavenu snahu o splnenie celého záväzku v prospech žalobcu v mesačných splátkach. Žalovaná tým, že nezaplatila úver riadne a včas, dostala sa do omeškania a žalobcovi vznikol v zmysle § 517 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. aj nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.320,45 Eur od 26.07.2018 do zaplatenia s prihliadnutím na čiastočné úhrady po predčasnom zosplatnení. Súd o náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobca si po čiastočnom späťvzati, ktoré bolo procesne zavinené žalovanou uplatnil sumu vo výške 7.191,20 Eur, z ktorej mu súd priznal sumu 7.072,15 Eur, čo predstavuje úspech žalobcu 98,34 % k úspechu žalovanej 1,66 %, celkový úspech žalobcu tak predstavuje 96,68 % a v takomto rozsahu má žalobca aj nárok na náhradu trov konania, pričom o ich výške bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

4. Proti tomuto rozsudku, a to proti zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti, a v časti o plnení v splátkach a v časti trov konania podal včas odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. K tvrdeniu súdu, že veriteľ má nárok na zaplatenie úrokov z úveru iba do doby predčasného splatenia úveru uviedol, že má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s tým, že podľa komentára IURA EDITION platí, že "z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne, pričom pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a to hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník

v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade. Z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca taktiež odkázal na viaceré rozsudky, ktorými odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.03.2018 má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru. Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29.05.2018, podľa ktorého úrok z úveru je cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a dlžník má platiť úroky za celú dobu užívania až do ich skutočného vrátenia veriteľovi, pričom tomuto názoru má svedčiť aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Ak by dlžník nebol povinný po predčasnom zosplatnení platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia, bolo by popreté, že úroky sú cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa a dlžník by sa ocitol vo výhodnejšom postavení, než by bol v prípade riadneho splácania úveru. V podanom odvolaní žalobca poukázal aj na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb., ktorý obsahoval znenie v § 53 ods. 9 OZ, kde na konci sa pripája veta "Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565" s tým, že navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a žiadna zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Skutočnosť, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona, dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal tiež na § 506 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Čo sa týka rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého dohodnutý obchodný úrok nepatrí veriteľovi po zosplatnení úveru tak s týmto sa nestotožňuje. Tvrdenie, že úroky a úroky z omeškania sa vzájomne vylučujú, nemá oporu v právnych predpisoch. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Dohodnutý úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov je odplatom za ich poskytnutie, nie sankciou, preto na posudzovanie tohto úroku nie je možné uplatniť ustanovenie § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z nariadenia taktiež nevyplýva, že by sa pri posudzovaní najvyššej prípustnej výšky sankcie za omeškanie mala zohľadňovať aj výška dohodnutého úroku. V prípade, že veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, je dlžník povinný uhradiť úrok za čas, počas ktorého má požičané peňažné prostriedky k dispozícii a úrok z omeškania až do zaplatenia. Vplyv na podstatné náležitosti zmluvy však bude rovnaký bez ohľadu na to, či nastane predčasná splatnosť na základe úkonu dlžníka (splatením úveru pred lehotou splatnosti) alebo na základe vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa. Z právneho názoru krajského súdu možno vyvodiť záver, že ak by veriteľ nevyužil svoje právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky v prípade omeškania spotrebiteľa, stále by mal nárok jednak na dohodnutý úrok, a tiež na úroky z omeškania z omeškaných splátok. Úroky z omeškania však treba vnímať ako sankciu za omeškanie s plnením celého nároku veriteľa, teda požičanej istiny a aj zmluvných úrokov, nakoľko do omeškania sa dlžník dostane, ak neplní riadne a včas. V zmysle § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. Uvedené znamená, že v deň splatnosti každej splátky má dlžník uhradiť jednak splátku a jednak aj úroky z tejto splátky. V prípade, že by dlžník uhradil iba splátku a neuhradil by úroky, ocitne sa vo vzťahu k týmto úrokom v omeškaní. Sankciou za omeškanie

s ich plnením by potom logicky boli úroky z omeškania. Ako bolo uvedené vyššie, splácanie úveru bolo dohodnuté v anuitných splátkach, teda v rovnomerných splátkach zahŕňajúcich splácanie príslušnej časti istiny i úroku mesačne vždy v termíne splatnosti uvedenom v zmluve. V tomto prípade je teda riadnym plnením zaplatenie celej splátky v termíne splatnosti. V prípade, že dlžník neuhradí splátku v dohodnutej výške a v dohodnutom termíne splatnosti, ocitá sa v omeškani, pričom omeškание je sankcionované povinnosťou platiť úrok z omeškania. Bolo by v rozpore s logikou veci, ak od momentu omeškania dlžníka by bol dlžník odmenený a veriteľ potrestaný znížením výšky úroku z jej zmluvne dohodnutej výšky na výšku sankčného úroku z omeškania. Samotné zosplatenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané prostriedky k dispozícii. Ak by tomu tak bolo, veriteľ by nebol nútený uplatňovať si nárok súdnou cestou a nevznikol by mu ani nárok na úrok z omeškania. Pokiaľ dlžník úver nesplatí ani po vyhlásení predčasnej splatnosti veriteľom, požičané prostriedky má stále k dispozícii dlžník a tieto môže užívať a požívať, teda realizovať úžitkovú hodnotu veci. K argumentu súdu, že ak by veriteľ mal nárok aj na zmluvný úrok spolu s úrokmi z omeškania, vznikol by nespravodlivý stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky, pričom veriteľ môže zostať nečinný a nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku, podotkol, že v prípade, ak dlžník neplní pohľadávku riadne a včas, nemožno hovoriť o pohodlnom inkasovaní úrokov, keďže dlžník, ktorý je v omeškani s platením istiny, neuhrádza ani úroky z nej. Teda rovnako, ako si veriteľ musí uplatniť svoj nárok na súde v časti istiny, musí si tento nárok uplatniť aj v časti úrokov. Na nečinnosť veriteľa teda určite nie je dôvod, pretože počas omeškania dlžníka s riadnym plnením nemá veriteľ k dispozícii svoje peňažné prostriedky. Ani závažná nepriaznivá situácia v živote dlžníka však nemôže znamenať, že dlžník prestane byť zodpovedný za svoje záväzky a nie je povinný ich plniť. K rozhodnutiu o povolení splácať dlh v splátkach uviedol, že súd postupoval v rozpore so zákonom. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Priznaním splátok vo výške 70 Eur súd priznal žalovanej splácať úver v dokonca nižšej výške, než mala žalovaná splátky podľa zmluvy. Priznaním splátok po 70 Eur mesačne by žalovaná získala možnosť splácať úver za výhodnejších podmienok, ako mala dohodnuté v zmluve. Takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušenie v konečnom dôsledku získajú takmer rovnakú splátku, a teda rovnako výhodné postavenie ako pôvodne zmluvne dohodnuté. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Poukázal na skutočnosť, že pri danej výške splátky žalovaná uhradí len istinu - bez príslušenstva za takmer 8 rokov. Splnenie celého dlhu tak bude trvať neúmerne dlho a žalovanej narastú úroky z omeškania, čo nie je v jej prospech. Súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovanej uhradiť dlžnú pohľadávku - dôkladne sa nezaoberal majetkovými pomermi žalovanej. Žalobca na záver poznamenal, že posúdenie finančných možností žalovaného pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde jednak k dôslednému zisteniu majetku žalovaného a jednak k voľbe najvhodnejšieho spôsobu výkonu rozhodnutia. Pritom pre posúdenie vymožitelnosti pohľadávky a voľbu vhodného spôsobu jej vymoženia nebude rozhodujúci iba predpokladaný mesačný príjem, prípadne vyživovacia povinnosť žalovaného, ale jeho celkové majetkové pomery. Ďalej poukázal na rozsudky iných krajských súdov. Žalobca vzhľadom na podané odvolanie v časti zamietnutého nároku napáda aj rozhodnutie súdu o náhrade trov konania a žiada priznať ich náhradu v rozsahu 100 %. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania ako aj náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadрила.

6. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti splatnosti peňažného plnenia žalovanej žalobcovi, v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými bolo konanie v časti o zaplatenie 205,72 Eur zastavené, návrh žalovanej na prerušenie konania do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci vedenej pod sp. zn. C-331/18 zamietnutý a žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.072,15 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.320,45 Eur od 26.7.2018 do 21.8.2018, s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.176,01 Eur od 22.8.2018 do 1.10.2018, s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.124,08 Eur od 2.10.2018 do 18.10.2018 a s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 7.072,15

Eur od 19.10.2018 do zaplataenia, odvolaním napadnutý nebol, a preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v týchto výrokoch právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

8. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri zamietnutí zvyšku žaloby žalobcu vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

9. Prevažná rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky /pozri napríklad uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 alebo aj rozsudok tunajšieho súdu č.k. 5Co/479/2015-128 zo dňa 10. februára 2016/ sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Tento právny názor bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012, ktorý v zásade vyslovil, že takéto rozhodnutie súdu, ak je riadne odôvodnené, nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

10. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje tak ako poukázal i súd prvej inštancie na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol Krajský súd v Prešove. Podľa neho úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovat' zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súď takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

11. S takýmto právnym názorom sa zhoduje aj tunajší odvolací súd a v tomto zmysle je rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšnej časti žaloby žalobcu, v ktorej žiadal od žalovanej zaplatenie zmluvných úrokov z úveru za dobu od mimoriadnej splatnosti úveru do zaplatenia úveru, vecne správne. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. Pokiaľ ide o ďalšiu odvolaním žalobcu napadnutú časť rozsudku súdu prvej inštancie, výrok o povolení plniť žalovanej uloženú peňažnú povinnosť v mesačných splátkach po 70 Eur, tak odvolací súd rovnako ani v tejto časti nepovažoval odvolanie žalobcu za opodstatnené.

13. Ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje lehotu, v ktorej je potrebné splniť povinnosť uloženú v rozsudku. Základná zákonná lehota je tri dni a začína plynúť od právoplatnosti rozsudku. Základná úprava tejto lehoty však pripúšťa výnimku, keď v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu lehotu, čo zahŕňa aj možnosť určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročniti určí súd, pričom súd súčasne môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (§ 232 ods. 4 CSP).

14. Je zrejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanému) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinného na zachovanie dôstojných životných podmienok. Tu odvolací súd nemôže súhlasiť s tvrdením žalobcu, že preskúmanie majetkových pomerov žalovaného patrí až do štádia konania o výkon rozhodnutia. Je síce pravda, že v rámci exekúcie súdny exekútor posúdi, ktorá forma výkonu rozhodnutia bude najvhodnejšia aj vzhľadom na majetkové pomery povinného, to však neznamená, že by posúdenie majetkových pomerov žalovaného bolo možné výlučne v exekučnom konaní. Ustanovenie § 232 ods. 3 CSP umožňuje súdu aj v základnom (nachádzacom) konaní určiť dlhšiu než trojdňovú lehotu na plnenie, teda aj určiť mesačné splátky, pričom na účely tohto určenia je nevyhnutné posúdiť majetkové pomery žalovaného. Napokon aj pre žalobcu je prijateľnejšie dosiahnuť dobrovoľné plnenie, hoci postupne, než byť odkázaný na neistý výsledok exekučného konania v prípade neschopnosti povinného zaplatiť priznané plnenie naraz.

15. Pri určovaní výšky splátok je potrebné prihliadnuť na príjmy a výdavky, resp. majetkové pomery povinného, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko ochrany oprávneného, teda, či zdržaním v plnení súdom ustanovenej povinnosti nebudú nad primeranú mieru dotknuté záujmy oprávneného.

16. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku a zo súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vyššie uvedené okolnosti riadne preskúmal. Civilný sporový poriadok ustanovuje, že skutkové tvrdenia strany, ktoré proti strana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Aj predchádzajúci procesný predpis umožňoval súdu osvojiť si skutkové tvrdenia strany (účastníka konania), ktoré ostatní účastníci nepopreli (§ 120 ods. 3, § 132 Občianskeho súdneho poriadku). V predmetnom konaní žalovaná na pojednávaní uviedla, že nie je schopná dlh zaplatiť žalobcovi jednorazovo, pretože nemá na to dostatok finančných prostriedkov. Dlž voči žalobcovi splácala po 118 Eur mesačne. Táto splátka však bola pre ňu privysoká. V súčasnej dobe je zamestnaná, pracuje ako kontrolórka v spoločnosti DOR s.r.o. Považské Podhradie so zárobkom 620 Eur netto. Býva v prenajatom byte, platí nájomné vo výške 200 Eur. Z príjmu je jej zrážaná suma 167 Eur v prospech spoločnosti Silver Side, od ktorej si zobrala pôžičku vo výške 4.000 Eur. Má jednu vyživovaciu povinnosť k dcére Vanese, s ktorou žije sama v spoločnej domácnosti a požiadala, aby jej súd sumu, ku ktorej ju zaviazal, umožnil splácať v splátkach, ktoré by boli adekvátne jej príjmu, pričom je schopná splácať dlh vo výške 70 Eur. Keďže tieto tvrdenia uviedla žalovaná na pojednávaní, na ktoré bol riadne predvolaný aj žalobca, mal žalobca možnosť na tieto tvrdenia reagovať. To, že sa žalobca rozhodol nezúčastniť sa na pojednávaní (pričom sa vopred písomne ospravedlnil), je jeho slobodné rozhodnutie, avšak musel si byť vedomý, že tým sa vzdáva možnosti reagovať na vývoj procesnej situácie, ktorý nastane na pojednávaní, vrátane možnosti reagovať na tvrdenia žalovanej. Pokiaľ teda žalobca nespochybnil tvrdenia žalovanej, súd prvej inštancie postupoval správne, keď tvrdenia žalovanej uvedené na pojednávaní považoval za dostačujúce pre osvedčenie žalovanej príjmov a výdavkov na účely rozhodnutia o povolení splátok.

17. Odvolací súd teda dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval procesne správne, správne aplikoval ustanovenie § 232 ods. 3 CSP, ktoré tiež správne interpretoval. Odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, teda nebola dôvodná.

18. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach podľa §387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).